

EBEN JUNCTION, MICH.

Sosiaalinen tervehdys täältä Ebenlestä.

Täällä on kesä kiireet ohi, paitsi elonkorjuu on vielä käynnissä. Näyttää tulevan keskinkertainen sato kuten heinistäkin.

Osastomme toiminta on koko lailla vilkasta. Meillä oli taasen illamat 15 p. elok., jossa näyttelimme kappaleen, "Korpi nukkuu". Näyttele sujuu koko lailla hyvin, kuin ottaa huomioon, että ne oli "ensimmäiset", sillä näyttelijät olivat ensikertalaisia.

Tekee mieleni sanoa teille "korpirojun" näyttelijät, pysyäkää pois haalitamme, sillä se on häiritsevää selailsten rentujen hoipertelu ja räyhääminen. Eihän työväen talo ole sitä varten. — Jos näkisitte itsenne, pojat, tuossa kunnossa, niin ette ottais pahaksenne, jos sanon teille, pysyäkää pois ihmisyyden nimessä! Selvin päin kun tulette olette tervehdulle!

Mrs. Peter Juntunen teki Saksan matkan heinäk. 30 p. tuoden 2:si polkaa. Kuitenkaan nämä saksalaiset eivät tykänneet olla täällä Yhdysvalloissa. Toinen pojista ei katsellut ollenkaan päivänvaloa, vaan toinen katseli kaksi vuorokautta, ja niin hänkin lähti veljensä matkaan. Ututisten kirjoittaja.

HANNA, WYO.

Terve tovereille täältä Hannasta, terve itään ja länteen, terve kaikille ken sen toverina vastaanottaa.

Täällä on alettu taas toiminta kesäloman jälkeen sellaisella tohinalla, että humu kuuluu. Tanssien aletaan, sillä huvitoimikunta pitää kukkatussia elok 28 p.

Agitatsioonikomitea taas puolestaan toimii vapaan ohjelmallaman syyskuun 5 p. monipuolisella ohjelmalla. Siellä tulee m. m. olemaan puhe, runoja, laulua, kuvaelma y. m. Siellä tavataan.

Sitten näytelmäseura harjoittelee Rutasen kirjoittamaa kappaleita "Murroksessa". Se on katsaus Venäjän vallankumouksellisten eli ainoastaan toimintaan, vaan myös sydämiin ja sieluun.

Kappale esitetään syyskuun 11 p. Tulkaapa silloin haalille kaikki Hannan suomalaiset, ja minä olen varma, että vertaillessamme Venäjän tovereitten taistelua omiin riitoihimme, huomaamme turhanpäiväisyytemme.

Esityksen onnistumisesta en puhumittään edeltäpäin, sillä jokainen voi sen itse nähdä tulemalta haalille.

Muuttokortilla Laurium, Mich. osastosta yhtyi osastoon Mrs. Sanna Hill. Hänen miehensä on tullut tänne jo aikaisemmin. Tervetuloa joukkoomme! Osoita täälläkin samaa innostusta kuin olet muuallakin osoittanut.

Riittäköön tämä aluksi, ehkä ensi kerralla voin kertoa vähän ompeluseurankin toiminnasta. — I. P. L.

FORT BRAGG, CALIF.

Muutamia viikkoja takaperin tulin valituksia Toverittaren uutistenkirjoittajaksi, vaan ikävä kyllä on se täytyntyn tähän asti laiminlyödyä, kun ei ole ollut riittävästi aikaa.

Täällä ollaan paljon jälessä nuusta maailmasta. Miehillä on kymmentuntinen työpäivä. Mutta naiset! Onko meillä edes kymmenkään tunnin työpäivä? Se on kaksi ja kolmetoista tuntinen esim. koki- ja ja keittäjällä. Silloin on hyvin vähän aikaa asioita seurata ja uutisia kirjoittaa. Se on vähän mitä voi keittouunin ääressä kirjoittaa. Nyt kumminkin on minulla toistaiseksi vapautta.

Naisien ompeluseuran kokous pidettiin t. k. 10 p. Päätettiin pitää ulkoilmajuhla 29 p. Budding Creekin meren rannalla, jossa tulee olemaan kaikellaista hauskaa. Tulkaa silloin kaikki nuoret ja vanhat nauttimaan

tuosta tilaisuudesta ja vapaasta luonnosta. Lauantai-iltana 28 p. on näyttökappale "Avioliiton varjopuolel". Kuulojeni mukaan sen pitäisi olla mitä hauskimpa kappaleita. Rientäkää silloin Toveri-tuvalle nauttimaan tuosta illasta, saatte nauraa aivan tarpeeksi asti. Muistakaa miehet tulla metsistä ja kalamiehet mereltä myöskin tuosta illasta nauttimaan.

Aina kuuluu moitteita, että nuoria ei saa haalille, nimittäin tyttöjä ja poikia ottamaan osaa mihinkään toimintaan. Ikävä asia tällaisella paikkakunnalla, jossa on suomalaisten lukumäärä suuri, useampi tuhannen. Niin nuoret, pian on edessäne elämän todellisuus. Heittäkää pois turha vetelehtiminen ja nuo porvarien tavalliset huvitukset, liikkuvakuvat ja muut hölynpölyt. Kyllä ne pysyy pystyssä vähemmälläkin. Ohjatkaa askeleenne Työväentalolle. Talomme on kyllin komea, luulisi siellä löytävän huvinsa, niin nuoret kuin vanhatkin. Samalla siten toimimme aatteemme eteenpäin viemiseksi.

Kalkille lämmin kesäinen tervehdys. Toveruudella: — Aina.

SAN FRANCISCO, CALIF.

Syysjuhlat nyt ovat ovella. Ne tulevat olemaan suuremmat, arvaa sen jo siitäkin, kun osaston talolla jokaisena viikon iltana useampina eri toimikuntia kokoontuu. Ja vaan kaikki ovat ohjelma-valmistelussa näitä kolmpäiväisiä juhlia varten. Varmaa on, että ohjelma mikä siellä tullaan esittämään on työläisille, nuorille ja vanhoille opettavaa, virkistävää ja voimia antavaa tuleville elämän taisteluille. Siellä kaikki yhdessä opimme elämää ympärümme, kuinka suuremmissa sen pitäisi meille olla! Se tulkitaan joka ohjelmanumerossa. Siksi kirjoitan tästä Toverittareen, sen avulla kehoittaan kaikkia Toverittarein lukijoita silloin osaston talolle tulemaan! Älkääkää ajatelko, että siellä vaan on niitä pitkiä puheita, kuten niin usein kuulee sanottavan. Onpa kyllä ne silloin pitkiä, jos emme ole ajatustemme kanssa siinä mukana. Niitä täytyy oppia kuulemaan. Niistä opin oman asemamme ymmärtämään ja parannuskeinoja sille löytämään. Siitä virkistyy ihmismieli toistehtäviin, omiin yhteisiin töihin. Todellakin toivoisin ja kehoitan palvelustyttöjä enempi osaa ottamaan osaston toimiin ja avustukseen. Sekin on jo sitä, kuin tulette, kuulemaan ja näkemään ja lepopalkkaisen ottamaan osaston valmistamat kolmpäiväiset juhlapäivät. Lauantaina 4 p. aletaan orkesterin soittoa, hyvällä avauspuheella, lauluilla ja muilla ohjelmanumerolla. Ohjelma silloin on lyhyempää, mutta sattuvaa. Sitten on ruusun ja kukkien myyntiä. (Kukkaa jos ken tuokin, se oikeuttaa sisäänpääsyyn.) Sitten tanssia koko loppu iltana. Sunnuntaina aletaan jo kello 5. Juhlapuheen tulee puhumaan tov. Ruis. Silloin taas se Friccon sulosointuinen mieskuorokin ilmoille tunteensa lauluilla laulelee: runo, vielä suolo, yksityislauluja ja kappale, "Väkevemmän tiellä" on hyvä ja katsomisen arvoisen. Sen jälestä taas tanssitaan. Maanantaina (Työnpäivänä) ohjelma alkaa viideltä. K. Tuominen juhlapuheessaan tulee puhumaan päivän merkityksestä opettavaa, sopivaa työlläistyillekin. Lapset myös tulevat antamaan ohjelmaa, jotain kaunista, harvinaista, tilaisuuteen harkittua. Soololaulua, soittoa ja muita pieniä esityksiä lisäksi kuvaelma Suomen luokkasodasta (Kirj. Alma Anderson). Siinä äidin ja tytön surut, kaih, epätoivo ja toivo tulevaisuudessa lauluilla esitetään. Kupletit — kotitekoinen. — Kempä pois jäisi näistä juhlilla, hän kai ei itseään työlläiseksi tunne. Muistakaaahan naiset kaikki vanhat

ja nuoret, yhdessä silloin juhliitaan, omalle onnellimmelle. Unhoitetaan ruumiillinen rähinä jokapäiväisen leivän takia. Ollen hengen vainoilla, samainen toivon säde sieluissa yhteisen isänmaamme saavuttamiseksi. Eili.

Ikuisuudessa

Kirj. Arvid Johnson.

(Toinen osa kertomukseen Työn Marttyyri.)

— Mutta annahan olla, tuo mies on hyvin isävinajani näköinen. Emmekö vain ole sattuneet samalle tilalle, sitä nyt ei osaa kohta sanoa, kumpiko se oikeastaan niistä maanpäällä kutsutuista palkoista on? Kyllä heti sisääntultuani epäilytti oivahdi. Oikeassa palkassa sittenkin taidan olla, kun tuolla näkyy olevan pitäjän entinen rovasti. Hän nyt ainakin luulisi olevan taivaassa. Kumpaa noista ensin kävisi puhuttelemassa. Elkö liene viisainta puhutella rovasta. En luule isävinajani lainaavan muuhun huomiota, kun maanviljelykseen, sillä siihen hän eläessään eniten kiinnitti ajatuksensa. — Hyvää päivää kirkkoherra! Noin tuota, saavuttiinpa me samaan palkkaan.

— Lakki pois päästä, etkö tiedä että olen vanhaa aatella sukua ja vielä herran palvelija!

— Älkää menkö lähelle, häntä yhä vaivaa entinen suuruudenhulluus. Hän ei käsittä, että me täällä olemme yhdenveroisia. Katsokaa tuota vanhaa papin kauhtanaa, tai mikä se siellä maanpäällä olikaan? Niistä hän ei halua luopua. Sitten joskus hän yityy saarnaamaan oikein tosissaan, niinkuin täällä olisi mukana parannusmahdollisuuksia. Kuinka siellä maailmassa nyt voidaan, vieras? Vieläkö siellä on se aina se sama keisarivalta? Valikka siellä maailmassa kutsuvat tätä palkkaa helvetiksi, niin luulen, että siellä ovat paljon kehityksessä meistä jälessä. Sen voi siitä päättää, kun täällä on niin vaikea saada heidän käsittä, mään, että kaikki ovat yhdenveroisia. Nuo erittäin, jotka kutsuvat itseinsä oppineiksi, ovat alvan mahdollisuuksia. Tuo pitäjän vanha vallesmanni — tai nimismieheksikin sitä voi sanoa — yökaudet kuorsaa sen vatsansa kanssa, ettei muut saa nukuksi. Muuten hän pikemmin oppi usiin oloihin, kun tämä kirkkoherra. Hän näet tuntee muutakin hieman, eikä vain Mooseksen lakia.

— On se tuo kansanvaltakun kyllä paikallaan, mutta tyhmä kansa saattaa sittenkin tehdä tyhmiä päätöksiä. Nyt kun päättivät, että saman pitäjän ihmiset makaavat samassa huoneessa. — Saisinko luvan kysyä, mikä on makuuhuoneeni numero? — Mikäs se nyt taas olikaan. Numero lappu on taskussani. Numero on kolme, osasto kahdeksankymmentäneljä. — Vai saman pitäjäläisiä. Mutta näytätte olevan työmiehen, kun niin helposti mukaudutte usiin oloihin. Sieltä ei ole nykyisin ollut paljon tulokkaita. Tuo rovasti on viimeinen. Sanot polkani menneen siellä maailmassa siihen avioliittoon, joka on sitä ijänkuista vanhaa humpukia. Mikko olikin vasta pieni poika minun lähtiessäni. Ei suinkaan vieras tiedä kuinka hän jaksaa? Onko hän hän tasavaltalaismielinen, vai. — Te ette näy tuntevan minua, isä. Minä olen juuri oma polkanne Mikko, josta rovasti puhui. Niin, olinhan minä naimisissa. Avioliittoside oli sivuasia, pidimme ne merkit pillossa kiven alla.

— Onkos täällä anarkisteja, eli mitä sosialisteja ne olivatkaan? Ne olivat maanpäällä parhaita ihmisiä, mutta niitä hirtettiin. Kyllä siellä oli paljon, jotka puolustivat kansan-

valtaa. Niin oli minunkin vaimoni ja samaa mieltä kai on polkani Oskari.

— Älkää sellaisia puhuko, tai teidät saatetaan syytöoseen ja saatte lähteä Siperiaan, että vinkuu, ärähti rovasti joukkoon.

— Ja minun tehtäväni on haastaa teidät korkean oikeuden eteen vastaamaan puheistanne, sanoo nimismies. Olisi kai meillä täällä tuomareitakin.

— Te olette ollut jo täällä kauan, isä. Elkö jo lähes kolmekymmentä vuotta? Elkö täällä ole muita tuttuja?

— Paljon meitä on täällä ennestään ja aina vain tulee uusia kakkia ammateista. Seittajat täällä ovat erittäin suosittuja. Etkö kuule tuota sävelten paljoutta? Niin, että kolmekymmentä vuotta. Mitäpä tuosta ajasta laskea, kun ei ole kuolemanpelkoa. Rovasti joskus vanhalta muistilta puhuu kuoleman varasta, kun oikein vimmastuu puhumaan pötyä. Toisinaan sattuu täällä pikku erehdyksiä, niinkuin esim. tuon rovastin suhteen kävi. Hän kuuluisi oikeastaan taivaan lampaiden joukkoon. Meidän hallituksen puolesta hän kyllä joutaisi mennä, mutta vartioväki rajalla tahtoo sen estää. Ne kai pelkäävät yleisiä kappinaa. Siellä kun on vielä yksinvalta voimassa. Siinä rajalla on kova ajatusten tutkinto, täytyy ottaa huomioon jos minkälaisia määräyksiä. Minä tänne tultuani kävisin taivaassa, mutta en jaksanut kestää sitä äänen sekoitusta. Kalkkien kun pitää soittaa ja laulaa. Tiedäthän, että ei se soinnu hyvin, kun usealla ei ole mitään tietoa musiikista. Ne virkkaimehet pitävät yllä sellaista keinokeinoista iloa, että ei vallitsevin epäkohtin kääntyisi huomio. Minusta muuten se on samantapaista hommaa kuin siellä maanpäälläkin.

Päästäppä sinne vain järjen hiukanen. Eivätpä ne sinne tahdo viisaita laskeakaan, varsinkaan sellaisia, jotka ovat eläneet täällä meidän vapaassa tasavaltassamme. Maanpäältä sinne tuodaan kaikki vanhoillemmat pöhlöt. Muuten tässä olen ruvennut epäilemään senkin ylläjohtajan mielentilaa. Hän liiaksi luottaa sotajoukkonsa suuruuteen ja muihin varustuksiinsa. Sekin varusjoukko voi määrättynä aikana tulla järjkiinsä ja mikä hänet sitten perii? Emme mekään ole saaneet vapautta ilman taistelemata. Huomasitko sitä miestä, joka tästä äsken ohj meni? Hän on tämän talon vanhoja sukukalta, nykyään talon isännöitsijä. Ei näihinkään äijän voi täydellisesti luottaa, mitä talon hoitoon tulee, vaan me emme koskaan yhteen meheen luotakaan. Meillä on komitea, joka valvoo asioita ja katsoo perään. Jos ei tee oikein, valitaan uudet isännät. Etkö luule sellaisen käyvän maanpäällä laatuun?

— Teistäpä on tullut vaarallinen. Jos olisin huomannut tuon eläissänne, niin totisesti olisitte saanut kuolla ilman herraneitoillista.

Rovasti ei muista taaskaan missä ollaan. Kyllä siellä maanpäällä jo alkaa elämä olla arveluttavaa. Mutta mitä! Tännekö ne tuonkin Kustaavan ovat lähettäneet? Elkö

(Jatkoa toisella sivulla)

JOS OLETTE KIPEÄ

Pyytääkää VAPAA 5 LAAKEKIRJA — No. 5

Siinä on yli 25 miesten ja naisten tautila sell. tettiin. Kun myöskin täydellinen luettelo suomalaisista kotilääkkeistä. Mistä jokainen voi itse valita sopivan lääkkeen taudilleen, samaten myöskin lääkkeitten hinnat y. m.

Lääkkeet eivät ole patenttilääkkeitä, vaan suomalaisen valmistettuja, joita Suomessa on jo käytetty monia kymmeniä vuosia.

Tämän kirjan saatte vapautta ja pitäsit sen olla jokaisessa suomalaisessa kodissa, sillä ette tiedä koska sitä tarvittette, varokaa humpukilääkkeitä ja humpukitohtoreita.

—Lignell'in Apteekki on suurin—
—Suom. Apteekkilike Yhdysvalloissa—

P. A. LIGNELL CO., Superior, Wis.